باس شۇجي حالىقپەن ەتەنە

ول كىسىنىڭ جۇرەگى ەجەلدەن ٴبىز ديقاندارمەن توعىسقان

☐ شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ تىلشىلەرى چىن نو، يۋي چيحان

انحۋي ولكەسى چۇجوۋ قالاسى فىڭياڭ اۋدانى شياۋگاڭ قىستاعى بۇكىل ەلدەگى اۋىل ـ قىستاق رەفورماسىنىڭ سيمۆولى سانالادى. 2016 ـ جىلى 4 ـ ايدىڭ 25 ـ كۇنى باس شۇجي شي جينپيڭ انحۋيدا تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزگەن كەزدە وسى اراعا بارىپ قىزمەت تەكسەرىپ، جۇمىستى كوتەرمەگە الىپ ىستەۋدىڭ باستاماشىسى يان جينچاڭ وتباسىنا امانداسا باردى. جاقىندا شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ ٴتىلشىسى يان جينچاڭعا قايتالاي تىلشىلىك ىستەدى.

[سول كەزگە قايىرىلا قاراۋ]

سول كۇنى يان جينچاڭ وتباسىنداعى ۇلكەندى ـ كىشىلى ادامدار كوشە بويىندا تۇرىپ باس شۇجي شي جينپيڭدى قارسى الىپ، ىستىق ىقىلاسپەن وتباسىلارىنا باستادى. باس شۇجي وتباسى مۇشەلەرىنىڭ جۇمىستانۋ، وقۋ جاعدايىن سۇرادى، ولاردىڭ كوشەگە قاراعان ۇيدەن پايدالانىپ شاعىن ەرەن بازار جانە شارۋالار شاتتىعى ساياجايىن اشقان جاعدايلارىن ۇعىستى. ساياحاتشىلاردىڭ توپانى مول ەكەنىن بىلگەندە باس شۇجي شي جينپيڭ: "جارايدى، شارۋالار شاتتىعى ساياجايى شارۋالاردى شاتتاندىرىپتى"! ـ دەدى.

ولاردىڭ كەڭ دە جارىق جاڭا ۇيگە كوشىپ كىرىپ، قۇبىر سۋىن ىستەتكەنىن، كەڭ بەلدەۋلى ينتەرنەت جالعانىپ، الەۋمەتتىك اۋماقتا الەۋمەتتىك قىزمەت وتەلىپ، تۇرمىس ورتاسىنىڭ تازا دا رەتتى بولعانىن كورگەندە، باس شۇجي شي جينپيڭ ەرەكشە قۋاندى. بۇگىنگى مەن كەشەگىنى سالىستىرا وتىرىپ، باس شۇجي بىلاي دەدى: رەفورما جاساعان، ەسىك اشقان 30 نەشە جىلدا، شىنىمەن، زور وزگەرىستەر تۋىلدى. شياۋگاڭ ارمانى قالىڭ شارۋالاردىڭ دا ارمانى. تۇرمىستارىڭىزدىڭ كۇننەن ـ كۇنگە شالقي ٴتۇسۋىن تىلەيمىن.

[يان جينچاڭنىڭ جۇرەك ٴسوزى]

جۇزدەسكەن جەردە ـ اق باس شۇجي كۇلىمسىرەي بارلىق وتباسىمىزداعىلاردان ەسەندىك سۇرادى، سول ساتتە اسەرلەنگەنىمنەن جۇرەگىم تولاي بەردى. مەن باس شۇجيگە سەرىك بولىپ شارۋالار شاتتىعى ساياجايىن ارالاتتىم، ول كىسى ارالاي ٴجۇرىپ مەنىمەن اڭگىمەلەستى، بەينە ٴبىر ۇيدىڭ ادامىنداي ٴبارىن تاپتەشتەي سۇرادى.

"شياۋگاڭ قىستاعىنىڭ كەزىندەگى جاساماپاز شاراسى ەلىمىزدىڭ رەفورما جاساۋداعى، ەسىك اشۋداعى كوكتەم نايزاعايى بولدى". باس شۇجيدىڭ بۇل ٴسوزى ەرىكسىزدەن وتكەندى ەسىمە ورالتتى، 40 نەشە جىلدىڭ الدى، وتباسىمدا 6 بالا بار، ٴار كۇنى كوزدى اشا سالىسىمىزبەن ىشەر استان قام جەيتىنبىز. امالدىڭ جوقتىعىنان ٴوز باسىمدى جانە ٴۇي ىشىندەگىلەردىڭ جانىن شۇپىرەككە ٴتۇيىپ، كۇركەشە ۇيدە قول تابىمدى باسىپ تۇرىپ، كوتەرمەگە الىپ جۇمىس ىستەۋدى باستادىم، سودان باستاپ ەڭسە كوتەردىك.

اقتارار لەبىزىم كوكىرەگىمدى كەرنەدى، مەن باس شۇجيدىڭ قولىن قىسا ۇستاپ، پارتيانىڭ ابزال ساياساتىنا العىسىمدى جاۋدىردىم. ٴار رەت تەلەۆيزوردان باس شۇجيدىڭ اتىز باسىنا، ەگىنجايعا، شارۋالار اۋلاسىنا بارعانىن كورگەنىمدە، كوڭىلىم تولقيدى، ول كىسىنىڭ جۇرەگىنىڭ ٴبىز ديقاندارمەن توعىسقانىن ٴبىلەمىن.

جەر ٴبىزدىڭ "جانىمىز". 80 جاسقا تاياسام دا، ٴالى دە بۇرىنعى كەزدەگىدەي ويلاۋعا، سىناپ كورۋگە باتىل شياۋگاڭدىقپىن. وتباسىمىزدىڭ جەرىن اينالىمعا بەرگەننەن كەيىن، شارۋالار شاتتىعى ساياجايىن اشتىم. سوندىقتان باس شۇجيگە ايرىقشا اسەرلەنە: "ٴسىز جۇڭحۋا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۋى سىندى جۇڭگو ارمانىن العا قويدىڭىز، ٴبىز شياۋگاڭدىقتاردىڭ دا شياۋگاڭ ارمانى بار"، ـ دەدىم.

باس شۇجيدىڭ كەلۋى شياۋگاڭ قىستاعىنداعى شارۋالار شاتتىعى ساياجايىنىڭ اتاعىن اسپانداتتى. ٴتىپتى دە كوپ ساياحاتشى قابىلداۋ ٴۇشىن، مەن جاتىن بولمەمدى اۋلاشا بولمەگە وزگەرتتىم، الدىڭعى جىلى ون نەشە ۇستەل لىق تولدى، كارىدورداعى اياق شانشار جەردىڭ بارلىعىنا ۇستەل ـ ورىندىق قويدىق، توبەسى اشىق ارتقى اۋلانىڭ توبەسىن جاپتىق، اس ٴۇيدى تىڭنان اشەكەيلەدىك، ىدىس ـ اياقتاردى جاڭالادىق، ۇلىما كەيبىر قالالاردىڭ اسحانالارىنداعى قۋىرماشتاردى دا اس تىزىمىنە ەنگىزۋدى ايتتىم.

وسى بىرنەشە جىلدا ٴبىز تۇگىرەكتىڭ ٴتورت بۇرىشىنان كەلگەن ساياحاتشىلاردى قابىلدادىق، ولار مەنىڭ جۇمىستى كوتەرمەگە العانداعى ىستەرىمدى تىڭداعاندى ۇناتادى، مەن تاعى اس ۇيدە شەتەلدىكتەرگە قىزاناقتى جۇمىرتقا قوسىپ قۋىرعاندى ۇيرەتتىم، وتباسىما تاعى ٴبىر شاعىن ەرەن بازارىن كەڭەيتىپ سالىپ الدىم، زات سورەسىندە شياۋگاڭ قىستاعىمىزدىڭ ٴونىمى مەرۋەرت كۇرىش، كۇنجىت مايى جانە بۇرشاق جىبىشەسى بار، ەڭ كورنەكتى ورىنعا بارابان قويدىق، بۇل كەزىندە ٴبىزدىڭ "وتباسىلارىن تۇگەندەيتىن"، ياعني ٴۇي باسى ساين باس سۇعىپ تاماق سۇرايتىن قۇرالىمىز ەدى، بۇگىنگى كۇنى ونىڭ دا ساتىلىمى ەرەكشە جاقسى.

ەگەر قانداي جۇرەك ٴسوزىڭىز بار دەپ سۇراساڭىز، باس شۇجيدىڭ اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق، شارۋالارعا دەگەن مەيىرى، قامقورلىعى شياۋگاڭدىقتاردىڭ كوڭىلىن ورنىقتىردى دەگەن ٴسوزدى ەرەكشە ايتقىم كەلەدى.

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 4 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى حەفەيدان بەرگەن حابارى)

"پارتيانىڭ ساياساتى ابزال، قۇلشىنا العا ۇمتىلۋ كەرەك"

☐ شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ تىلشىلەرى جۇ گاۋشياڭ، تاڭ ي

باس شۇجي شي جينپيڭ 2019 ـ جىلى 4 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى چۇڭچيڭ شىجۋ تۋجيازۋ اۆتونوميالى اۋدانىندا قىزمەت تەكسەرگەنىندە، حۋاشي قىستاعىنا بارىپ، سول كەزدە 86 جاستاعى ساقا پارتيا مۇشەسى، كەدەيلىكتەن ارىلعان شارۋا ما پەيچيڭنىڭ ۇيىنە امانداسا باردى. جاقىندا شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ تىلشىلەرى ما پەيچيڭگە قايتالاي تىلشىلىك جاسادى.

[سول كەزگە قايىرىلا قاراۋ]

كوكتەمنىڭ باس كەزى، تەرەڭ تاۋ قويناۋىنداعى حۋاشي قىستاعى، تىرشىلىك اتاۋلى جاندانىپ، قالىڭ ورمان جەلمەن ىرعالىپ سىلدىراي ٴۇن شىعارىپ تۇر. وسى كۇنى باس شۇجي شي جينپيڭ بەيجيڭنەن ەرتەمەن جولعا شىعىپ، ۇشاقپەن چۇڭچيڭگە جەتىپ، ونان پويىزبەن، اۆتوكولىكپەن اۋدانعا جەتىپ، تالاي تاۋدان اسىپ، سۋتەن جول ٴجۇرىپ، شىجۋ تۋجيازۋ اۆتونوميالى اۋدانى جۇڭيي اۋىلى حۋاشي قىستاعىنا جەتتى. ساقا پارتيا مۇشەسى، كەدەيلىكتەن ارىلعان ما پەيچيڭنىڭ ۇيىنە كىرگەندە، تۇستەن كەيىنگى ساعات 5 ــ 6 شاماسى بولعان ەدى.

باس شۇجي ما پەيچيڭنىڭ قولىنان ۇستاپ، ونىمەن جانە ۇيىندەگىلەرمەن ىقىلاستى امانداستى. قامبا تولى استىقتى، اس ۇيگە سامستا ىلىنگەن ٴسۇرى ەتتى كورىپ، ولاردىڭ ٴۇيىنىڭ قىرلى ٴشوپ جۇگى ٴدارى ماتەريالى كاسىپ سالاسىن دامىتۋ جانە جەردى جارناعا ەنگىزىپ پايدا بولىسىنە سالۋعا قاتىناسۋ، ٴدارى ماتەريالى بازاسىن باسقارۋ ـ قورعاۋ سياقتى تاسىلدەر ارقىلى كەدەيلىكتەن ورنىقتى ارىلعاندىعىن بىلگەندە، باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ جۇزىنەن قۋانىشتى كۇلكى لەبى ەستى.

زاڭعار تاۋدى بەتكە العان، ٴبىر ۇستەل، بىرنەشە ۇزىن ورىندىق قويىلعان ما پەيچيڭنىڭ ٴۇيىنىڭ اۋلاسىندا شي جينپيڭ قىستاق تۇرعىندارىنىڭ ۋاكىلدەرى، نەگىزگى ساتى كادرلارى، كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ كادرلارى، اۋىل ـ قىستاق شياگەرلەرى قاتارلىلارمەن قورالانا وتىرىپ، ساياساتتى ٴتۇسىندىرىپ، وزگەرىستەردى اڭگىمەلەپ، دامۋدى جوسپارلادى. باس شۇجي اۋىلداستارىعا: "دوڭگەلەك داۋلەتتىلىككە جەتتى مە، جەتپەدى مە دەگەندە، ماڭىزدىسى، اۋىلداستارىعا قاراۋ كەرەك، شەشۋشىسى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ قىزمەتى قالاي ىستەلگەندىگىنە قاراۋ كەرەك. جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتىلىك جولىندا بىردە ـ ٴبىر ادامدى قالدىرۋعا بولمايدى"، ـ دەدى.

[ما پەيچيڭنىڭ جۇرەك ٴسوزى]

ٴبىزدىڭ شىجۋ اۋدانىندا «كۇن شىققاندا شاتتىققا شومايىق» دەگەن حالىق ٴانى بار. ٴساتى تۇسكەندەي، باس شۇجي كەلگەن كەزدە جاڭبىر جاڭا توقتاپ، كۇن ٴدال مەنىڭ ٴۇيىمنىڭ اۋلاسىنا ٴتۇستى. باس شۇجي سونشاما الىس جول باسىپ ٴبىزدى كورگەلى كەلدى، قانداي ەتەنەلىك دەسەڭىزشى!

"باقىت كۇرەس جاساۋدان كەلەدى. پارتيانىڭ ساياساتى بۇقاراعا جاقسى بولسا، بۇل ناعىز جاقسىلىق ەسەپتەلەدى". باس شۇجيدىڭ كوپشىلىككە ايتقان وسى ٴسوزى ويىما تۇسسە بولعانى كوڭىلىم مەيىرگە بولەنەدى. مەن ٴبىر ساقا پارتيا مۇشەسىمىن، باس شۇجيدىڭ ٴسوزى مەنى شابىتتاندىردى ٴارى دەم بەردى.

قىستاعىمىز قىرلى ٴشوپ ەگۋدى ورىستەتۋدەن بۇرىن جەردى جارنا رەتىندە قوسۋدى تالقىلاعاندا، ٴبىر ٴبولىم بۇقارا يدەيالىق جاقتان قابىلداي قويمادى، مەن وتباسى ساين ارالاپ نەشە قايتالاپ ٴناسيحات جاسادىم. قازىر قىستاعىمىزدا 700 مۋ جەرگە قىرلى ٴشوپ ەگىلدى، مۇنىڭ ىشىندە 200 مۋ جەردەگى قىرلى ٴشوپ 40 نەشە شارۋا وتباسىنا ۋاكىلدىك باپتاۋعا قايتادان كوتەرمەگە بەرىلىپ، كوپتەگەن كەدەيلىكتەن ارىلعان وتباسىنىڭ كىرىستى ارتتىرۋىن ىلگەرى باستىردى.

باس شۇجي كەلگەن كەزدە قىرلى ٴشوپ ەندى كوكتەپ كەلە جاتقان بولاتىن. بىرەۋلەر مەنەن: وسى نارسەنىڭ كوكتەمەي قويۋىنان الاڭدامايسىڭ با؟ ـ دەپ سۇراعاندا، مەن ولارعا اۋىلدا تەحنيكتەر بار، تيتەي دە الاڭدامايمىن! پارتيانىڭ ساياساتى ابزال، قۇلشىنا العا ۇمتىلۋ كەرەك دەپ جاۋاپ بەردىم!

3 جىل بولدى، قىرلى ٴشوپ ماۋەلەپ بىتىك ٴوستى، ەگەر دە جاعداي جاقسى بولسا، 3 جىلدان كەيىن ٴار مۋدان 4000 جىڭ ٴونىم بەرىپ، ٴار وتباسىنىڭ كىرىسى 20 مىڭ يۋاننان استام ارتادى، بۇل دەگەن جەر تولى "التىن" ەمەس پە.

تۇرمىسىمىز جىل ساين وزگەردى. بۇرىن قىستاقتا جيىن اشىلسا، تۇندە جولدا الاۋ جاعىپ الىپ جۇرەتىنبىز، جاڭبىر جاۋعان كەزدەرى جولدىڭ ناشارلىعىنان سۋ ەتىكتىڭ قونىشىنان دا باتىپ قۇيىلىپ كەتەتىن، قازىر بارلىق جول اسفالتتاندى، بالالاردىڭ وقۋعا ٴتۇسۋى، اۋرۋ ەمدەتۋىمىز تۇگەلدەي قولايلى بولدى؛ بۇرىن تاۋعا تۇتاسىمەن ەگىن ەكسەك تە، كىرىس بولماي، جۇگەرى كوجە عانا ىشەتىنبىز، قازىر اقشا بار، نە جەگىمىز كەلسە سونى جەيمىز، اۋىلداستار كەدەيلىكتەن ارىلعاندا باس شۇجيدى ۇمىتپايمىز دەدى!

ٴبىزدىڭ ٴۇيدىڭ جانىنان اۋەلگى ماقسات الاڭى سالىندى، مەن قولىم بوساي قالسا بولعانى سوندا بارامىن، ٴار رەت "اۋەلگى ماقسات" دەگەن جازۋدى كورگەن ساين كوڭىلىمدە پارتياعا دەگەن تەرەڭ العىس سەزىمى تولايدى. مەن كەنجە ۇلىمدى پارتيا ٴۇشىن ىستە، پارتياعا داڭق اپەر دەپ شابىتتاندىرىپ وتىرامىن، ول بىلتىر داڭقپەن پارتيا ۇيىمىنا مۇشە بولدى.

"پارتيانىڭ حالىقتى يگىلىككە كەنەلتۋ ساياساتىن ويداعىداي تياناقتاندىرۋ كەرەك، اۋىلداستار تىزە قوسا كۇرەس جاساپ، قۇلشىنا العا ۇمتىلىپ، كەدەيلىكتەن ەرتەرەك ارىلىپ، بايىپ، دوڭگەلەك داۋلەتتىلىككە بەتتەۋ كەرەك". باس شۇجيدىڭ تاپسىرماسىنىڭ ٴاربىر ٴسوزى مەنىڭ ەسىمدە. قازىر 89 جاسقا كەلدىم، الايدا تاعى دا تىنباي العا ۇمتىلا بەرەمىن.

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 4 ـ ايدىڭ 21 ـ كۇنى چۇڭچيڭنەن بەرگەن حابارى)

(باسى 1 ـ بەتتە)

جۇڭگو بۇرىن بولىپ كورمەگەن كليمات وزگەرىسىنە توتەپ بەرۋ قيمىلىن ورىستەتىپ، كورنەكتى ونىمدىلىككە قول جەتكىزدى، اناعۇرلىم زور تابىستارعا ۇزدىكسىز قول جەتكىزبەك.

شي جينپيڭ مىنانى ٴبىلدىردى: جۇڭگو ٴار دارەجەلى، ٴتۇرلى مەكتەپتەر ەكولوگيالىق وركەنيەت تاربيەسىنە ەرەكشە ٴمان بەرەدى، جۇڭگو باستاۋىش مەكتەپ وقۋشىلارى ۇساق ىستەردەن باستاپ ىستەپ، ەنەرگيا ۇنەمدەپ، قورشاعان ورتانى قورعايتىن تاماشا ادەت قالىپتاستىرىپ، جاسىل، تومەن كومىر قىشقىل گازدى تۇرمىس ٴتاسىلىن ۇيرەنەدى. سىزدەردىڭ، وراي بولسا، جۇڭگوعا كەلىپ، دۇنيە جۇزىندەگى ەڭ ۇلكەن جەل ەلەكتر ستانسياسى مەن كۇن ەنەرگياسى ەلەكتر ستانسياسىن، كولەمى ەڭ كەڭ جاساندى ورمان مەن كورنىسى كوركەم مەملەكەت باقشاسىن ەكسكۋرسيالاۋلارىڭىزدى قارسى الامىن. سىزدەردىڭ جۇڭگونىڭ باستاۋىش مەكتەپ وقۋشىلارىمەن اۋىس ـ كۇيىس جاساپ، جاسىل دامۋ ۇستانىمىن جۇرەككە ۇيالاتىپ، ەسەيگەننەن كەيىن ادامزاتتىڭ كورىكتى مەكەنىن بەلسەندى قورعاۋشىلارىنان بولۋلارىڭىزدى قارسى الامىن.

فرانسيس حوللاند مەكتەبى لوندونداعى حالىقارالىق قىزدار مەكتەبى بولىپ، سىرتپەن بەلسەنە اۋىس ـ كۇيىس جاساپ، وقۋشىلاردى ورتانى قورعاۋ جانە كليمات وزگەرىسى تاقىرىبىنا نازار اۋدارۋعا شابىتتاندىرىپ كەلەدى. تاياۋدا بۇل مەكتەپتىڭ 4 ـ جىلدىعىنىڭ وقۋشىلارى ٴتوراعا شي جينپيڭگە توپتىق حات جولداپ، كليمات وزگەرىسى ماسەلەسىنە نازار اۋدارىپ وتىرعاندىقتارىن بىلدىرگەن بولاتىن.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋ سىندى دۇرىس بەتالىستى بەتكە الىپ، سىن ـ سايىستاردى قول ۇستاسا قارسى الىپ، سەلبەسىپ بولاشاققا جول اشۋى كەرەكتىگىن ونان ارى ۇعىندىردى.

ــــ ٴبىز ادامزاتتىڭ ٴومىرىن، دەنساۋلىعىن بىرگە قورعاۋىمىز كەرەك. جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىن ٴۇزىلدى ـ كەسىلدى جەڭىپ شىعۋ ٴۇشىن، ادامزاتتىڭ ٴالى دە قاجىرلى قۇلشىنىستار جاساۋىنا تۋرا كەلەدى. ٴار ەل ٴوزارا قولداۋ كورسەتىپ، ىندەتتەن ساقتانۋ شارالارىن سايكەستىرۋدى كۇشەيتىپ، الەمدىك الەۋمەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋدى جوڭگە سالۋدى كەمەلدەندىرىپ، ىندەتكە توتەپ بەرەتىن قۋاتتى حالىقارالىق بىرىككەن كۇش قالىپتاستىرۋ كەرەك. ۆاكسينانىڭ الەمدىك الەۋمەتتىك ٴونىم سيپاتىنا تاباندى بولىپ، ۆاكسينانىڭ وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەردە قولجەتىمدى جانە قالتا كوتەرە الاتىن بولۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك. جۇڭگو 120دان استام مەملەكەت پەن حالىقارالىق ۇيىمعا 2 ميلليارد 100 ميلليوننان استام ۆاكسينامەن قامدادى، ۇزدىكسىز افريكاعا، شىعىس وڭتۇستىك ازيا ەلدەرى وداعىنا جەكە ـ جەكە 600 ميلليون، 150 ميلليون ۆاكسينا كومەككە بەرىپ، "يممۋنيتەت جىراسىن" جويۋ ٴۇشىن بەلسەندى قۇلشىنىس جاسايدى.

ــــ ٴبىز ەكونوميكانىڭ قالپىنا كەلۋىن بىرگە جەبەۋىمىز كەرەك. اشىق الەمدىك ەكونوميكا قۇرۋعا تاباندى بولىپ، ماكرولىق ساياساتتاردى سايكەستىرۋدى كۇشەيتىپ، الەمدىك كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ، قامداۋ تىزبەگىنىڭ تۇراقتىلىعىن قورعاپ، دۇنيە ٴجۇزىنىڭ تەڭگەرىمدى، سايكەسىمدى، سيىسىمدى دامۋىن جەبەۋىمىز كەرەك. حالىقتى وزەك ەتۋگە تاباندى بولىپ، دامۋدى جەبەۋدى، حالىق تۇرمىسىن قامتاماسىز ەتۋدى كورنەكتى ورىنعا قويىپ، كەدەيلىكتى ازايتۋ، اشتىق حاۋىپسىزدىگى، دامۋدى قارجىلاندىرۋ، ونەركاسىپتەندىرۋ سياقتى ٴتۇيىندى سالالاردى ارقاۋ ەتە وتىرىپ ناقتى سەلبەستىكتى ىلگەرىلەتىپ، دامۋدىڭ بىركەلكى بولماۋى، تولىق بولماۋى ماسەلەسىن كۇش سالا شەشىپ، الەمدىك دامۋ باستاماسىنىڭ تىڭعىلىقتى تياناقتالۋىن ورنىقتى ىلگەرىلەتۋىمىز كەرەك.

ــــ ٴبىز دۇنيە ٴجۇزىنىڭ بەيبىتشىلىگىن، تىنىشتىعىن بىرگە قورعاۋىمىز كەرەك. قىرعي قاباق سوعىسى ويى تەك قانا الەمدىك بەيبىتشىلىك جۇلگەسىن بۇلدىرەدى، زورەكەرلىك پەن وكتەمدىك ساياساتى تەك قانا دۇنيە ٴجۇزىنىڭ بەيبىتشىلىگىنە زالال جەتكىزەدى، توپتار قارسىلاسۋى تەك قانا 21 ـ عاسىرداعى حاۋىپسىزدىك سىن ـ سايىسىن اسقىندىرادى. جۇڭگو جاڭا الەمدىك حاۋىپسىزدىك باستاماسىن العا قويۋدى قالايدى: ورتاق، كەشەندى، سەلبەستىن، باياندى حاۋىپسىزدىك كوزقاراسىنا تاباندى بولىپ، دۇنيە ٴجۇزىنىڭ بەيبىتشىلىگى مەن حاۋىپسىزدىگىن بىرگە قورعاۋ؛ ٴار ەلدىڭ يەلىك ۇقىعىنا، تەرريتوريا تۇتاستىعىنا قۇرمەت ەتۋگە تاباندى بولىپ، باسقا ەلدىڭ ىشكى ىسىنە كيلىكپەۋ، ٴار ەل حالقىنىڭ ٴوزى تاڭداعان دامۋ جولى مەن قوعامدىق تۇزىمىنە قۇرمەت ەتۋ؛ بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى ۇستاۋىنىڭ نەگىزگى ماقساتى مەن پرينسيپىنە بويسۇنۋدان جازباي، قىرعي قاباق سوعىسى ويىن تاستاپ، سىڭار جاقتىلىققا قارسى تۇرۋ، توپتار ساياساتىنا جانە شەپ بولىپ قارسىلاسۋعا بوي ۇرماۋ؛ ٴار ەلدىڭ ۇيلەسىمدى حاۋىپسىزدىك جونىندە ٴجىتى قاداعالاپ وتىرعان ماسەلەلەرىنە ٴمان بەرۋگە تاباندى بولىپ، حاۋىپسىزدىكتى ٴبولىپ ـ جارماۋ پرينسيپىن بەرىك ۇستانىپ، بىركەلكى، ٴونىمدى، باياندى حاۋىپسىزدىك جۇلگەسىن ورناتۋ، ٴوز ەلىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن باسقا ەلدىڭ حاۋىپسىز بولماۋى نەگىزىندە قۇرۋعا قارسى تۇرۋ؛ مەملەكەتتەر اراسىنداعى الاۋىزدىقتار مەن تالاس ـ تارتىستاردى سويلەسۋ، كەڭەسۋ ارقىلى بەيبىت جولمەن شەشۋگە تاباندى بولىپ، داعدارىستى بەيبىت جولمەن شەشۋگە ٴتيىمدى بارلىق قۇلشىنىستاردى قولداۋ، قوس ولشەم قولدانباۋ، سىڭار جاقتى جازالاۋدى جانە "قاراستىلىعىنان اسىپ باسقارۋدى" بەتالدى قولدانۋعا قارسى تۇرۋ؛ ٴداستۇرلى سالالار مەن ٴداستۇرلى ەمەس سالالارداعى حاۋىپسىزدىكتى ٴبىر تۇتاس جوسپارلاپ قورعاۋعا تاباندى بولىپ، وڭىرلىك تالاس ـ تارتىستار جانە لاڭكەستىك، كليمات وزگەرىسى، ينتەرنەت حاۋىپسىزدىگى، بيولوگيالىق حاۋىپسىزدىك سياقتى جاھاندىق ماسەلەلەرگە بىرگە توتەپ بەرۋ كەرەك.

ــــ ٴبىز الەمدىك باسقارۋداعى سىن ـ سايىستارعا بىرگە توتەپ بەرۋىمىز كەرەك. دۇنيە جۇزىندەگى ٴار ەل تاعدىرلاس الىپ كەمەگە مىنگەن، اساۋ تولقىنداردان ٴوتىپ، نۇرلى بولاشاققا بەت الۋ ٴۇشىن، ٴسوز جوق، قيىندىقتى بىلەك بىرىكتىرە جەڭۋ كەرەك، الدەبىرەۋدى تەڭىزگە تاستاۋعا ۇرىنۋشىلىق قاشاندا قابىل الىنبايدى. حالىقارالىق قوعام دامىپ بۇگىنگى كۇنگە كەلگەندە، كۇردەلى دە نازىك، ورگانيكالى ٴبىر تۇلعالانعان ماشيناعا اينالدى، ونىڭ ٴار قانداي جەكە بولشەگىن بۇزىپ الىپ تاستاسا، تۇتاس ماشينانىڭ اينالىمى اۋىر قيىنشىلىققا تاپ بولادى، بولشەكتەرى بۇزىلۋشى زيانعا ۇشىراۋمەن قوسا، بولشەكتەردى بۇزۋشى دا زالالعا ۇشىرايدى. بىرگە اقىلداسۋ، بىرگە قۇرۋ، بىرگە يگىلىكتەنۋ سىندى الەمدىك باسقارۋ كوزقاراسىن امالياتتا ايگىلەپ، بۇكىل ادامزاتقا ورتاق قۇندىلىقتاردى اسقاقتاتىپ، تۇرلىشە وركەنيەتتەردىڭ اۋىس ـ كۇيىسىن، ٴوزارا ۇلگى الۋىن دارىپتەۋىمىز كەرەك. ناعىز كوپ جاقتىلىقتا تاباندى بولىپ، بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىن وزەك ەتكەن حالىقارالىق جۇيە مەن حالىقارالىق زاڭدى نەگىز ەتكەن حالىقارالىق ٴتارتىپتى باتىل قورعاۋىمىز كەرەك. ٴىرى ەلدەر، وتە ـ موتە، ونەگە كورسەتىپ، باستاماشىلدىقپەن تەڭدىكتى دارىپتەپ، سەلبەستىكتى دارىپتەپ، سەنىمدىلىكتى دارىپتەپ، زاڭمەن باسقارۋدى دارىپتەپ، ٴىرى ەلگە ٴتان بەينە كورسەتۋى كەرەك.

شي جينپيڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: وتكەن نەشە ون جىلدا ازيا ٴوڭىرى جالپى جاقتان ورنىقتىلىقتى ساقتادى، ەكونوميكا ۇدايى شاپشاڭ ارتىپ، "ازيا كەرەمەتتىن" تۇلعالادى. ازيا جاقسى بولسا عانا، دۇنيە ٴجۇزى اناعۇرلىم جاقسى بولادى. ٴبىز ازيانى ۇزدىكسىز ويداعىداي دامىتىپ، ويداعىداي كوركەيتىپ، ازيانىڭ سەرپىمدىلىگىن، اقىل ـ پاراساتىن، كۇش ـ قۋاتىن ايگىلەپ، دۇنيە ٴجۇزى بەيبىتشىلىگى مەن تۇراقتىلىعىنىڭ ورنىقتىرعىشىن، ارتۋدىڭ قوزعاۋشى كۇش قاينارىن، سەلبەستىكتىڭ جاڭا بيىگىن قالىپتاستىرۋىمىز كەرەك.

ٴبىرىنشى، ازيانىڭ بەيبىتشىلىگىن باتىل قورعاۋىمىز كەرەك. بۇگىنگى تاڭدا ازيادا تۇڭعىش دارىپتەلگەن بەيبىت قاتار تۇرۋدىڭ بەس پرينسيپى مەن "باندۇڭ رۋحى" اناعۇرلىم رەال مانگە يە بولىپ وتىر. ٴوزارا قۇرمەت ەتۋ، تەڭدىك جانە ٴوزارا تيىمدىلىك، بەيبىت قاتار تۇرۋ سياقتى پرينسيپتەردى بەرىك ۇستانىپ، تاتۋ كورشىلىك، دوستىق ساياسات اتقارىپ، تاعدىرىمىزدى ٴوز قولىمىزدا مىقتى ۇستاۋىمىز كەرەك.

ەكىنشى، ازيا سەلبەستىگىن بەلسەنە ىلگەرىلەتۋىمىز كەرەك. «وڭىرلىك جالپى بەتتىك ەكونوميكالىق سەرىكتەستىك قارىم ـ قاتىناس كەلىسىمىنىڭ» رەسمي كۇشىنە ەنۋى، جۇڭگو ـ لاوس تەمىر جولىنىڭ سالىنىپ ٴبىتىپ، پويەز قاتىناۋى وڭىردەگى قۇرىلعىلار مەن قۇرىلىمداردىڭ ۇلاسۋ ـ تۇتاسۋ دەڭگەيىن ٴونىمدى جوعارىلاتتى. وسىنى وراي ەتىپ، ازيانىڭ اناعۇرلىم اشىق ٴىرى بازار قالىپتاستىرۋىن ىلگەرىلەتىپ، ازيانىڭ تەڭ يگىلىككە كەنەلۋ سەلبەستىگىندە تىڭ قادام تاستاۋىن جەبەۋىمىز كەرەك.

ٴۇشىنشى، ازيانىڭ ىنتىماعىن بىرگە جەبەۋىمىز كەرەك. شىعىس وڭتۇستىك ازيا ەلدەرى وداعىنىڭ وڭىرلىك جۇلگەدەگى وزەكتىك ورنىن بەكەمدەپ، ٴار جاقتىڭ تىلەك ـ قالاۋىنا تەڭ ٴمان بەرەتىن، ٴار جاقتىڭ مۇددەسىن سىيعىزاتىن وڭىرلىك ٴتارتىپتى قورعاۋىمىز كەرەك. ۇلكەن ـ كىشى، كۇشتى ـ ٴالسىز مەملەكەت بولسىن، وڭىردىڭ ٴىشى ـ سىرتى بولسىن، ٴبارى دە ازياعا اۋرەشىلىك اكەلمەي، قايتا كورىك قوسۋى، ٴبارى دە بەيبىت دامۋ جولىمەن بىرگە ٴجۇرۋى، سەلبەسىپ تەڭ يگىلىككە كەنەلۋدىڭ ۇلى جوسپارىن بىرگە قاراستىرۋى، ىنتىماقتى، العا باسقان ازيا ۇلى شاڭىراعىن بىرگە قۇرۋى كەرەك.

شي جينپيڭ بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: جۇڭگو ەكونوميكاسىنىڭ سەرپىمدىلىگى كۇشتى، كومەسكى قۋاتى جەتكىلىكتى، مۇمكىندىگى كەڭ بولۋ، ۇزاق ۋاقىت جاقسارۋداي نەگىزگى اۋقىمى وزگەرمەيدى، دۇنيە ٴجۇزى ەكونوميكاسىنىڭ تۇراقتىلىعى مەن قالپىنا كەلۋىنە قۋدىرەتتى قوزعاۋشى قۋات ازىرلەيدى، ٴار ەلگە اناعۇرلىم كەڭ بازار ورايىن ۇسىنادى. جۇڭگو جاڭا دامۋ ۇستانىمىن جاپپاي دايەكتەندىرىپ، جاڭا دامۋ ارناسىن جەدەل قالىپتاستىرىپ، جوعارى ساپالى دامۋدى كۇش سالا ىلگەرىلەتەدى. دۇنيە جۇزىندە قانداي وزگەرىس تۋىلسا دا، جۇڭگونىڭ رەفورما جاساۋ، ەسىك اشۋ سەنىمى مەن ەرىك ـ جىگەرى ەشقاشان مىزعىمايدى. جۇڭگو بەيبىت دامۋ جولىمەن جۇرۋگە قاي ـ قاشان دا مىزعىماي تاباندى بولىپ، قاي ـ قاشان دا دۇنيە ٴجۇزى بەيبىتشىلىگىنىڭ قۇرۋشىسى، الەمدىك دامۋدىڭ ۇلەس قوسۋشىسى، حالىقارالىق ٴتارتىپتىڭ قورعاۋشىسى بولادى.

شي جينپيڭ سوڭىندا بىلاي دەدى: كۇندە جالىقپاي جۇرە بەرسەك، جول قانشاما الىس بولسا دا قورىقپاي مۇراتقا جەتەمىز؛ تالىقپاي ىستەي بەرسەك، قانشاما كوپ ٴىستى دە قىمسىنباي تىندىرا الامىز. ٴبىز ٴبىر نيەتپەن قول ۇستاسىپ، كىدىرمەي جۇرە بەرسەك، ٴسوز جوق، سەلبەسىپ تەڭ يگىلىككە كەنەلۋدىڭ ۇلى كۇشىن ۇيىستىرىپ، العا باسۋ جولىنداعى ٴتۇرلى سىن ـ سايىستاردى جەڭىپ، ادامزاتتىڭ اناعۇرلىم نۇرلى، كوركەم بولاشاعىن قارسى الامىز.